

Koulujen erilaiset käytännöt maahanmuuttotaustaisten oppilaiden koulupolulla - KIEPPI-toimenpideohjelman loppuraportti

Lähteet

1. Karvi. (2024). Koulutuksen arviointisuunnitelma 2024–2027. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. <https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/Koulutuksen%20arviointisuunnitelma%202024-2027.pdf>.
2. Venäläinen, S., Laimi, T., Seppälä, S., Vuojus, T., Viitala, M., Ahlholm, M., Latomaa, S., Mård-Miettinen, K., Nirkkonen, M., Huhtanen, M. & Metsämuuronen, J. (2022). Kielellisiä taitoja ja koulunkäyntivalmiuksia - Valmistavan opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tila ja vaikuttavuus -arviointi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 19:2022. <https://www.karvi.fi/fi/julkaisut/kielellisia-taitoja-ja-koulunkayntivalmiuksia-0>.
3. Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2022). Suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen nykytilan arviointi. https://owalgroupp.com/wp-content/uploads/2022/03/S2-opetuksen_arviointi_170322.pdf.
4. Opetushallitus. (2020). Erityisavustus maahanmuuttotaustaisten oppilaiden tukemiseen koulutuksen nivelvaiheissa: perusopetukseen valmistavan opetuksen integraatio. <https://www.opi.fi/fi/funding-release/erityisavustus-maahanmuuttotaustaisten-oppilaiden-tukemiseen-koulutuksen>.
5. Opetushallitus. (2022). Valtion erityisavustus maahanmuuttotaustaisten perusopetuksen oppilaiden opetuskielen taidon ja perustaitojen vahvistamiseksi sekä siirtymien tukemiseksi. <https://www.opi.fi/fi/funding/valtion-erityisavustus-maahanmuuttotaustaisten-perusopetuksen-oppilaiden-opetuskielen>.
6. Laimi, T., Venäläinen, S., Saarinen, J., Seppälä, S., Hietala, R., Kaivola, J., Merimaa-Jovanovic, R., Sulonen, K. & Yeasmin, N. (2024). Myöhään maahan tulleet oppilaat koulupolulla – Kehittävä arviointi maahanmuuttotaustaisten oppilaiden koulunkäyntivalmiuksia tukevassa toimenpideohjelmassa. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 20:2024. <https://www.karvi.fi/fi/julkaisut/myohaan-maahan-tulleet-oppilaat-koulupolulla>.
7. Tarnanen, M., Kauko, M., Repo, E., Kallio, I., Petäjäniemi, M., Virtanen, T., Kopra, E., Jaatinen, R., Schauman, B., Aalto, E., Mård-Miettinen, K., Harju-Autti, R. & Kalalahti, M. (2025). Valmistavasta perusopetukseen siirtyvän oppilaan integraatio ja tukeminen: Taidot, kiinnittyminen sekä koulun toimintakulttuuri. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja: 2025:25. <https://okm.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-415-175-7>.
8. Repo, E., Tarnanen, M., Aalto, E. & Kopra, E. (2025). Yläkouluun valmistavan opetuksen VOITTO-työväline: Pedagoginen työväline vastasaapuneiden oppilaiden tekstitaitojen kehittymisen seuraamiseen, arviointiin ja tukemiseen. Jyväskylän yliopisto.
9. Valtioneuvosto. (2023). Vahva ja välittävä Suomi. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023. Valtioneuvoston kanslia. Valtioneuvoston julkaisuja 2023:58. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/items/1c02b538-a25f-40d1-8c42-b991021be468>.

10. Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2026). Maahanmuuttotastaisten oppilaiden suomen ja ruotsin osaamista vahvistetaan. Tiedote 13.1.2026. <https://okm.fi/-/maahanmuuttotastaisten-oppilaiden-suomen-ja-ruotsin-osaamista-vahvistetaan>.
11. Opetushallitus. (2026). Muutosmääräys/Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2015 muuttaminen. <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/maaraykset/liite/c3b89827-26aa-4219-bc21-b0d9b7749763>.
12. Opetushallitus. (ei pvm.) Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi ja ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (tukiaineisto). https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/kehittyvan-kielitaidon-asteikko_suomi-ja-ruotsi-toisena-kielena-ja-kirjallisuus.pdf.
13. Opetushallitus. (2026). Perustemuutokset voimaan 1.8.2026: muutoksilla edistetään maahanmuuttotastaisten oppilaiden suomen tai ruotsin kielitaidon kehittymistä perusopetuksessa. Uutinen 15.1.2026. <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2026/perustemuutokset-voimaan-182026-muutoksilla-edistetään-maahanmuuttotastaisten>.
14. Opetushallitus. (2026). Ensimmäinen kattava arviointityöväline tulossa S2-opetukseen. Uutinen 20.5.2026. <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2026/ensimmainen-kattava-arviointityovaline-tulossa-s2-opetukseen>.
15. Perusopetuslaki 628/1998. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>.
16. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. 2014. Opetushallitus. Määräykset ja ohjeet 2014:96. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf.
17. Opetushallitus. (ei pvm.) Perusopetukseen valmistava opetus. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetukseen-valmistava-opetus>.
18. Vipunen. (2025). Esi- ja perusopetuksen oppilaat tilastopäivän 20.9. mukaan. https://vipunen.fi/fi/_layouts/15/WopiFrame.aspx?sourcedoc=%7B19FCCDDD-76FF-4349-BE76-3DA6878EA1F3%7D&file=Esi-%20ja%20perusopetus%20-%20live%20-%20oppilaat%20-%20tilastop%20-%20aikasarja.xlsb&action=default.
19. Opetushallitus. (ei pvm.) Usein kysyttyä. <https://www.oph.fi/fi/usein-kysyttya/onko-valmistavaan-opetukseen-maaritelty-enimmaisryhmakokoa>.
20. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet. 2015. Opetushallitus. Määräykset ja ohjeet 2015:49. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetukseen_valmistavan_opetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2015.pdf.
21. Ahlholm, M., Väättäin, E. E., & Latomaa, S. (2023). Vastasaapuneet ja osallisuuden rakentuminen yhteisissä ja erillisissä luokahuoneissa. AFinLAN vuosikirja. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja n:o 80. s. 17–47. <https://journal.fi/afinlavk/article/view/127123>.
22. Harju-Autti, R. & Mäkinen, M. (2022). Toward sustainable and linguistically responsive support measures for recently arrived language learners. Journal of Multilingual and Multicultural Development, 45(8), s. 3258–3274. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01434632.2022.2092626>.
23. Ahlholm, M. & Latomaa, S. (2023). Vastasaapuneiden opetus Suomessa: käytänteet ja ideaalit. Teoksessa, Ahlholm, M., Piippo, I. & Portaankorva-Koivisto, P. (toim.), Vastasaapuneet luokahuoneissa: Ikkunoita valmistavaan opetukseen ja monikieliseen kouluun, s. 35–56. Vastapaino.
24. Pulkkinen, J., Kauppinen, H., Hiltunen, J., Lehtola, P., Nissinen, K. & Rautopuro, J. (2024). Tukea tasa-arvoiselle koulutiele. Maahanmuuttajataustaisten nuorten osaaminen PISA 2022 -tutkimuksessa. Jyväskylän yliopisto, koulutuksen tutkimuslaitos. https://jyx.jyu.fi/jyx/Record/jyx_123456789_97304.
25. Niemi, A-M., Kalalahti, M., Varjo, J. & Jahnukainen, M. (2019). Neuvotteluja ja sovitteluja. Kriittisiä havaintoja ohjaustyöstä. Teoksessa, M. Jahnukainen, M. Kalalahti & J. Kiviranta (toim.), Oma paikka haussa – maahanmuuttotataustaiset nuoret ja koulutus, s. 49–68. Gaudeamus.

26. Opetushallitus. (2025). Yleisavustus vieraskielisten sekä saamen- ja romanikielisten oppilaiden ja opiskelijoiden suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetukseen, muun opetuksen tukeen sekä heidän oman äidinkiellensä opetukseen vuonna 2025. <https://www.oph.fi/fi/funding/yleisavustus-vieraskielisten-seka-saamen-ja-romanikielisten-oppilaiden-ja-opiskelijoiden-1>.
27. Arvonon, A., Katva, L. & Nurminen, A. (2010). Maahanmuuttajien oppimisvaikeuksien tunnistaminen. PS-kustannus.